

Pr Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister
Justiits- ja Digiministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

Teie 10.10.2025 nr 8-1/8250-1

Meie 1.11.2025 nr 5.1-1/137-1

Arvamus võlaõigusseaduse ja tarbijakaitseseaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Täname võimaluse eest anda tagasisidet Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi (EL) 2023/2673, millega muudetakse direktiivi 2011/83/EL seoses finantsteenuste kauglepingutega ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/65/EÜ ülevõtmiseks koostatud võlaõigusseaduse ja tarbijakaitseseaduse muutmise seaduse eelnõule (edaspidi: eelnõu).

Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL) esitab eelnõu kohta järgmised tähelepanekud ja ettepanekud:

1. Täpsustada, milliseid teenuseid loetakse finantsteenusteks võlaõigusseaduse sidevahendi abil sõlmitud lepingute jaoks;

Eelnõu § 1 punktiga 1 muudetakse võlaõigusseaduse (VÕS) paragrahvi 52 lõiget 3 ja sõnastatakse see järgmiselt: „*Finantsteenuseks käesoleva jao tähenduses loetakse investeerimis-, krediidi-, kindlustus-, panga- ja makseteenuseid ning kogumispensioniga seotud teenuseid.*“

Selles sättes esitatud teenuste loetelu on näitlik, mistõttu jätab see liiga laialdase tõlgendusruumi ega loo piisavalt õigusselgust. Märgime, et näiteks kõik panga- ja makseteenused, mida pangad pakuvad ja mis on loetletud ka makseasutuste- ja e- raha asutuste seaduses, ei saa olla finantseerimisteenused käesoleva jao tähenduses. Samuti on küsitav ja jääb ebaselgeks, milliseid teenuseid hõlmab krediiditeenus käesoleva jao mõistes.

Teeme ettepaneku vastavat loetelu õigusselguse huvides täiendada, et oleks üheselt selge ja ettenähtav, milliseid finantsteenuseid loetakse vastava jao tähenduses finantsteenusteks.

Kui Te ei pea võimalikuks seda eelnõus täpsemaks kirjutada, siis palume seda teha vähemalt eelnõu seletuskirjas. Leiame, et hetkel jääb eelnõu seletuskirjas antud selgitusest väheseks.

2. Kõrvaldada vastuolu seoses tarbijast kindlustusvõtja taganemisõigusega.

Eelnõu § 1 punktiga 4 muudetakse VÕS paragrahv 433 lõike 1 kolmas lause ja sõnastatakse see järgmiselt: „*Sidevahendi abil sõlmitud kindlustuslepingutele, välja arvatud käesoleva seaduse § 53 lõike 4 punktis 9 nimetatud lepingud, kohaldatakse §-s 56 sätestatud.*“

Eelnõu seletuskirjas (lk 31 -32) on kavandatava muudatuse osas selgitatud järgmist: „EL-i õigusega vastuolu vältimiseks muudetakse võlaõigusseadust selliselt, et tarbijast kindlustusvõtja saaks sidevahendi abil sõlmitud kindlustuslepingust 14 päeva jooksul taganeda ka siis, kui talle on antud kohene kindlustuskaitse või kui tegemist on vähem kui üheks aastaks sõlmitud kahjukindlustuslepinguga.“

Seevastu VÕS §-s 56 sätestatud taganemisõigus kehtiks VÕS § 433 lõike 1 kolmandas lauses sisalduva viite kaudu kõikidele sidevahendi abil sõlmitud kindlustuslepingutele. Siinjuures tuleb tähele panna, et VÕS § 53 lõike 4 punktis 9 nimetatud erand alla ühekuulise kestusega reisi- ja pagasikindlustuslepingutele või samalaadsetele lühiajalistele kindlustuslepingutele jääb alles (tarbija õiguste direktiivi uus finantsteenuse kaugturstuse peatükk, art 16b lg 2 punkt b).

Leidsime, et esineb vastuolu eelnõus sisalduva VÕS paragrahv 433 lõike 1 kolmanda lause muudatuse kavatsuse eesmärgi ja kehtiva VÕS § 433 lõige 3 vahel.

Hetkel kehtiv VÕS § 433 lõige 3 sätestab, et kindlustusvõtjal ei ole taganemisõigust juhul, kui kindlustusandja on andnud talle kohese kindlustuskaitse. Eelnõuga ei ole samas ette nähtud VÕS § 433 lõike 3 muutmist ega tühistamist, mistõttu jääb ebaselgeks, kas jätkuvalt on välistatud see, et tarbijast kindlustusvõtja ei saa sidevahendi abil sõlmitud kindlustuslepingust 14 päeva jooksul taganeda, kui talle on antud kohene kindlustuskaitse.

Oleme seisukohal, et kui kindlustusandja on andnud kindlustusvõtjale kohese kindlustuskaitse, ei ole asjakohane ega proportsionaalne võimaldada tarbijal 14 päeva jooksul lepingust taganemist, ning teeme ettepaneku see eelnõuga võlaõigusseaduses selgelt sätestada.

Loodame, et leiate võimaluse ITL-i ettepanekuid arvesse võtta. Oleme valmis oma seisukohti täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Doris Põld
Tegevjuht

Keilin Tammepärg, keilin.tammeparg@itl.ee